

Zon des roeems

Een eenvoudige Achlumer boerenzoon met een even simpel als briljant idee stond twee eeuwen geleden aan de basis van een van de grootste financiële dienstverleners van Nederland.

WIO JUISTRA

Het was op die eerste juni van het jaar 1834 niet zo maar een dag dat de mensen tegen elkaar zeiden: „Goh, het weer is niet best vandaag.”

Nee, als we de geschiedschrijvers mogen geloven – en wie zou het wagen te twijfelen aan een Gedenkboek van de Onderlinge Maatschappij ter Verzekering tegen Brandschade, opgericht te Achlum in 1817 – spookte het boven Friesland. Het was alsof de weegoden wilden laten zien hoe kwetsbaar de menselijke beschaving is. Na zo'n voor de noordelijke dreven typisch warme, drukkende dag ontlastte zich een zwaar onweer boven de Friese landen. „Feklieden de bliksemschichten de donkere lucht, zwaar dreunde de donder en de velden lagen als een troosteloos grijze vlakke onder de neerstremende regen.”

Siebrun Djurres Reitsma, boer onder Allingawier, had 's ochtends bij het melken zijn knecht al voorspeld dat het die dag mis zou gaan met het weer. Het vee was ongedurig en boven 'de Zuymeer' waarop de Makkumer beurtschipper zijn kof met slap neerhangende zeilen had voortgeboord, had het met de lucht niet gedeugd.

Maar dat het zulk noodweer zou worden? Reitsma kon toen in ieder geval nog niet vermoeden welk onheil zijn boerderij bedreigde. „Juist was hij even opgestaan om de tussendeur te sluiten toen een felle bliksemstraal, onmiddellijk gevolgd door een overdrovende donderslag, de plaats trof. Metreën sloegen de vlammen reeds uit het dak. Loeiend en sissend zocht het vuur zich een uitweg door het rieten dak, rode vuurtongen speelden om de nok, zware rookwolken vulden de schuur en walmden door de buitendeur, die door een rukwind was losgeslagen.”

Reitsma gaf de knecht opdracht zijn vrouw en kinderen bij de buren te brengen en direct terug te keren. Zelf wilde hij reddend wat er nog te redden viel: het geld, het oorlizer, wat papieren. Maar het was al gauw duidelijk dat hij voor een verloren zaak ging vechten. „Het rieten dak zakte reeds in, de schoorsteen door zijn val meesleu-

Conventie van Achlum

Dit is de eerste aflevering van een serie artikelen die de LC publiceert in de aanloop naar de Conventie van Achlum op 28 mei, ter gelegenheid van het tweehonderdjarig bestaan van verzekeringsconcern Achmea. Op deze conventie - met 'De straat en de toekomst van Nederland' als onderwerp - worden 2600 mensen verwacht, onder wie hoofdspreker Bill Clinton, oud-president van de Verenigde Staten.

> www.conventievanachlum.nl

De Achmeatoren aan de Leeuwarder Sophialaan.

FOTO: LC/SIEP VAN LINGEN